

UITSpraak 21 – 003

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake het beroep van

[naam] te [plaats], appellante,

tegen

de examencommissie van de Faculteit [X], verweerder.

Procesverloop

Appellant heeft op 29 oktober 2020 het tentamen voor het vak [X] (hierna te noemen “het tentamen”) gedaan. Zij heeft voor dit tentamen, dat voor 50% meetelt in het eindcijfer, het cijfer 5 behaald. Voor het vak behaalde zij het eindcijfer 6.

Op 16 december 2020 heeft appellant gevraagd om het tentamen te mogen herkansen.

Op 23 december 2020 heeft verweerder dit verzoek afgewezen.

Tegen dit besluit heeft appellant bij brief van 3 januari 2021 administratief beroep ingesteld. Zij heeft daarbij gevraagd om een voorlopige voorziening.

Op 9 januari 2021 heeft de voorzitter van het College bij wijze van voorlopige voorziening bepaald dat appellant hangende de beroeps-procedure op 20 januari 2021 het hertentamen [X] mag afleggen, zonder dat een “nadelig” resultaat

Uitspraak
21-003
Blad 2/11

invloed heeft op het reeds behaalde cijfer (7), met dien verstande dat het cijfer pas worden vrijgegeven nadat op het beroep is beslist.

Verweerder heeft het College laten weten dat onderzocht is of een minnelijke schikking mogelijk was. Op 18 januari 2021 heeft een (online) gesprek plaatsgevonden. Een minnelijke schikking is tussen partijen niet bereikt.

Op 27 januari 2021 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 17 februari 2021 tijdens een (online) zitting van een kamer uit het College. Appellant was daarbij aanwezig. Namens verweerder waren aanwezig [X], voorzitter van de facultaire examencommissie.

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

Appellant volgt de bacheloropleiding [X].

Zij heeft op 29 oktober 2020 online via ANS het tentamen voor het vak [X] gemaakt en heeft voor dit tentamen het deelcijfer 5 behaald. Dit deelcijfer telt voor 50% mee in het eindcijfer voor het vak, samen met het deelcijfer dat zij voor het [X] behaalde. Als eindcijfer voor het vak haalde zij een 6.

Inmiddels heeft zij het hertentamen gemaakt. Aan dat hertentamen is nog geen cijfer toegekend.

2 – Het standpunt van verweerder

Verweerder stelt zich op het standpunt dat het vak [X] geen verplicht onderdeel uitmaakt van de opleiding, zodat de “regeling herkansing voldoende” zoals opgenomen in artikel 4.1.8 van de OER, niet geldt. De “regeling voldoende herkansen” houdt in dat een student gedurende zijn bachelor- en masteropleiding slechts één tentamen waarvoor een voldoende is behaald, mag herkansen.

Uitspraak
21-003
Blad 3/11

Volgens verweerder is het eindcijfer 6 dat appellante heeft behaald tot stand gekomen door het deelcijfer dat zij behaalde voor het [X] dat voor 50% meetelde en door het deelcijfer dat zij heeft behaald voor het tentamen, dat eveneens voor 50% meetelde.

Het vak [X] is naast een verplicht van de opleiding [X] tevens een keuzevak en een minorvak. Op dit vak is de “regeling herkansen voldoende” van toepassing, maar volgens verweerder alleen voor zover dat vak onderdeel uitmaakt van het verplichte curriculum van de student en dus niet als het een keuzevak betreft.

Appellante volgt de opleiding [X], waarbij het vak [X] geen onderdeel uitmaakt van het verplichte curriculum. Zij volgt het vak in het kader van de door haar gekozen minor [X], die zij bovenop het verplichte curriculum volgt. Bij de invoering van de “regeling herkansen voldoende” is bewust besloten om keuzevakken buiten toepassing te laten. De achterliggende gedachte van de regeling is namelijk dat studenten die goed presteren en bijvoorbeeld koersen op cum laude een keer een slechte dag kunnen hebben waardoor ze een lagere voldoende behalen voor een tentamen dan dat ze normaal gewend zijn. Als een student niet tevreden is met een voldoende voor een keuzevak kan hij daarentegen gemakkelijk nog een ander keuzevak volgen, zonder dat dat van invloed is op zijn cijfergemiddelde. Vandaar dat keuzevakken zijn uitgezonderd van de regeling. De OER kent de examen-commissie niet de bevoegdheid toe om van deze regeling af te wijken. De examencommissie komt slechts een bevoegdheid toe ingeval een student op grond van artikel 4.1.8 OER toestemming heeft verkregen om een voldoende te herkansen, maar als gevolg van een aantoonbare overmachtsituatie niet aan het hertentamen van het bewuste vak heeft kunnen deelnemen. Voor die gevallen is kan de examencommissie op grond van artikel 4.11.1 van de Regels en richtlijnen van de examencommissie van de Faculteit [X] de student dan toestemming kan geven om deel te nemen aan de eerstvolgende reguliere tentamengelegenheid. Op grond van deze bepaling komt appellante evenmin voor toestemming in aanmerking.

Namens verweerder is ter zitting aangegeven dat niet bekend is waarom appellante geen antwoord heeft gehad op haar melding direct na afloop van het

Uitspraak
21-003
Blad 4/11

tentamen. Er zijn bij verweerder geen andere klachten van studenten hierover binnengekomen. Bij verweerder is ook niet bekend wat er precies tijdens het tentamen op het scherm van appellante te zien was voor wat betreft het aantal vragen.

3 – De gronden van het beroep

Appellante is het er niet eens mee eens dat zij het behaalde cijfer (5) voor het vak [X] niet mag herkansen. Appellant volgt dit vak als keuze-onderdeel van de minor [X].

Op 29 oktober 2020 heeft zij het tentamen gemaakt. Na het inleveren bleek dat zij het tentamen niet volledig had gemaakt (zij heeft maar 6 van de 10 vragen beantwoord). Het tentamen bestond uit 10 losse vragen (die weer uit deelvragen bestonden), waarvan zij er maar 6 heeft gemaakt. Tijdens het tentamen had zij gecheckt of er niet meer vragen waren en heeft zij doorgelikt tot het einde van het tentamen, maar er kwamen niet meer vragen. Dit was volgens haar bij meerdere studenten het geval. Zij kijkt altijd eerst het einde van het tentamen om te kunnen beoordelen hoeveel vragen zij moet maken. Zij dacht dat met het totaal aantal van 10 vragen het aantal vragen inclusief de deelvragen werd bedoeld. Zij heeft direct na afloop van het tentamen een mail gestuurd naar de examinator om het te melden, maar heeft daar niets op gehoord. Vraag 6 van het laatste van het aantal vragen dat in beeld was. Het aantal vragen werd weergegeven in blokjes en na het beantwoorden van de vraag wordt het blokje vol. Er bleek haar nergens uit dat er naast die zes blokjes nog meer vragen zouden zijn. Toen de zes blokjes vol waren, was de tentamentijd over.

Voor het vak heeft zij gemiddeld een 6 gehaald in combinatie met het groeps- en participatiecijfer. Als zij alle 10 vragen zou hebben beantwoord, zou zij een (veel) hoger cijfer behaald hebben. Zij wil graag een hoger cijfer halen in verband met het mogelijk vervolgen van een masteropleiding van het dit vak.

In de door de Examencommissie genoemde artikelen staat geen specifieke vermelding over het feit dat een verzoek om een voldoende te mogen herkansen per definitie een vak uit het verplichte curriculum moet zijn. De [X] staat inhoudelijk op gelijke voet met de afstudeer-richting [X]. Zij heeft zelfs nog

Uitspraak
21-003
Blad 5/11

overwogen om haar studierichting te veranderen naar deze studierichting om het vak dan te kunnen herkansen. Volgens art. 2.1 sub b OER valt de afstudeer-richting [X] binnen het toepassingsbereik van de OER. Het vak [X] is onderdeel van de minor en afstudeerrichting en valt daarmee dus binnen de door de Examencommissie gestelde eisen. Blok 4 van het derde jaar zal worden ingevuld door onder andere het vak [X] en valt daarmee onder het verplichte curriculum van de bachelor. Zij vraagt zich af of en waarom er (g)een mogelijkheid zou bestaan om keuzevakken te herkansen.

Het hertentamen dat zij inmiddels heeft gedaan, ging best goed. Door de Coronacrisis heeft zij dit tentamen nu online moeten doen. Als het een regulier tentamen op papier zou zijn geweest, dan zou deze fout zich niet hebben voorgedaan. Dan zou duidelijk zijn geweest om hoeveel vragen het precies ging en zou zij direct hebben kunnen aangegeven als een onderdeel van het tentamen zou hebben ontbroken.

4 – Relevante regelgeving

In de Onderwijs- en examenregeling voor de bacheloropleiding [X] van de Faculteit [X] (de “OER”) is – voor zover van belang – het volgende bepaald:

Artikel 4.1.1

Tweemaal per studiejaar wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden die in dat jaar worden aangeboden. Voor praktische oefeningen bepaalt de examencommissie de wijze van herkansing.

Artikel 4.1.5.1

Toelating tot c.q. deelname aan een tentamen gelegenheid kan door regels van de examencommissie aan voorwaarden verbonden zijn. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.

Artikel 4.1.6

In bijzondere gevallen kan de examencommissie een student op diens verzoek in afwijking van artikel 4.1.1 een extra tentamen gelegenheid toestaan.

Uitspraak

21-003

Blad 6/11

Artikel 4.1.7

Indien het tentamen verbonden aan een onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd, en een student neemt daaraan zonder toestemming van de examencommissie opnieuw deel, dan wordt het resultaat van het laatst afgelegde tentamen niet beoordeeld.

Artikel 4.1.8.1

In afwijking van artikel 4.1.7 kan de student onder voorwaarden en op zijn verzoek gedurende de opleiding bij bepaalde onderwijseenheden van de postpropedeutische fase één met goed gevolg afgelegd tentamen herkansen.

Herkansing kan:

- indien de student bij de eerste keer dat hij aan het tentamen van een bepaalde onderwijseenheid deelneemt dit tentamen met goed gevolg heeft afgelegd, én
- deze eerste deelname heeft plaatsgevonden bij de eerste tentamen-gelegenheid in het studiejaar. De herkansing vindt plaats bij de tweede tentamengelegenheid van de betreffende onderwijseenheid in hetzelfde studiejaar. (vgl. art. 4.1.1) Het gebruik van deze mogelijkheid wordt aangetekend in het persoonsdossier van de student.

Artikel 4.1.8.2

De herkansing als bedoeld in artikel 4.1.8.1 is uitsluitend mogelijk voor bepaalde tentamens die tevens een eindtentamen zijn en waarvoor inschrijving verplicht is (vgl. art. 3.4.1.1). De Studiegids vermeldt welke tentamens (eindtentamens) op grond van dit artikel kunnen worden herkanst.

Artikel 4.1.8.3

Het verzoek dient uiterlijk op de 20e kalenderdag na bekendmaking van de uitslag van het met goed gevolg afgelegd tentamen bij de facultaire onderwijsadministratie te zijn ingediend. Vindt de tweede tentamen-gelegenheid binnen de termijn van 20 kalenderdagen plaatst, dan dient het verzoek uiterlijk op de werkdag voorafgaand aan de tweede tentamengelegenheid bij de facultaire onderwijsadministratie te zijn ingediend. De onderwijsadministratie stelt hiertoe

Uitspraak
21-003
Blad 7/11

een verplicht voorgeschreven aanvraagformulier vast. Met het indienen van het aanvraagformulier is het recht op de eenmalige herkansing benut.

Artikel 4.1.8.5

Bij deelname aan de herkansing van een met goed gevolg afgelegd tentamen als bedoeld in artikel 4.1.8.1 komt de later behaalde uitslag in de plaats van de eerder behaalde uitslag. Indien deze uitslag lager is dan een 6,0, heeft dit (dus) het verlies van de behaalde EC van de daaraan verbonden onderwijs-eenheid tot gevolg. Tevens bestaat in dat geval voor de betreffende onderwijseenheid geen recht op een individuele herkansing als bedoeld in artikel 4.8 van de Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens bachelor-opleidingen van de Faculteit [X], voorafgaand aan de eerste tentamengelegenheid van dat vak in het daaropvolgende studiejaar.

In de Regels en Richtlijnen tentamens en examens van de examencommissie van de Faculteit [X] voor de bacheloropleiding [X] (hierna te noemen "R&R") is – voor zover van belang – het volgende bepaald:

Artikel 4.11.1.1

Indien een student op grond van artikel 4.1.8.1 tot en met 4.1.8.3 van de OER gerechtigd was een voldoende [X] te herkansen, maar als gevolg van aantoonbare overmacht niet in staat is geweest van dit recht gebruik te maken, kan de examencommissie hem toestemming verlenen om deel te nemen aan de eerstvolgende reguliere tentamengelegenheid.

Artikel 4.11.1.2

De artikelen 4.1.7, 4.1.8.4, 4.1.8.6 en 4.1.8.7 OER zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.1.1

Indien in bijzondere gevallen onverkorte toepassing van hetgeen in deze regels en richtlijnen is bepaald tot evidente onbillijkheid leidt, kan de examencommissie anders besluiten.

Uitspraak
21-003
Blad 8/11

Artikel 9.1.2

In gevallen waarin deze regels en richtlijnen niet voorzien beslist de examencommissie.

In de E-studiegids is voor de toetsing van het vak [X] bepaald:

Toetsvorm(en)

- Tentamen (50%): bestaande uit een individuele schriftelijk tentamen; en
- [X] in groepsverband (50%): bestaande uit (a) de wekelijkse opdrachten welke onderdelen betreffen van het [X] (20%), (b) het complete [X] (10%), (c) de presentatie/verdediging van het [X] (10%), en (d) individuele participatie (10%).
- Voor het individuele schriftelijk tentamen dient minimaal het cijfer 5.0 te worden behaald. Het schriftelijk tentamen betreft de eindtoets van het vak en is het enige onderdeel van de deoltoetsen dat herkanst kan worden. De deoltoetsen 'wekelijkse opdrachten', 'individuele participatie', '[X]n' en 'presentatie/verdediging [X]' kunnen niet worden herkanst.
- De cijfers van de afgesloten onderdelen tellen bij de herkansing, maar komen daarna te vervallen (deelcijfers blijven dus alleen gedurende het collegejaar geldig).

Regeling herkansen voldoende

Op dit vak is de regeling herkansen voldoende van toepassing (artikel 4.1.8.1 e.v. OER) voor zover dit vak onderdeel uitmaakt van het verplicht curriculum van de opleiding (d.w.z. geen vrij keuzevak). Studenten die bij de eerste kans een voldoende eindcijfer hebben behaald, kunnen onder bepaalde voorwaarden het schriftelijke (eind)tentamen opnieuw afleggen op het reguliere herkansingsmoment. Om een voldoende te kunnen herkansen, dienen studenten eerst om toestemming te vragen bij het OIC. Kijk voor meer informatie op de studentensite onder 'Inschrijven voor vakken en tentamens' > 'Toestemming voldoende herkansen'.

5 – Overwegingen ten aanzien van het geschil

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

Uitspraak
21-003
Blad 9/11

In geschil is de vraag of verweerder op juiste gronden het verzoek van appellante om te mogen deelnemen aan het hertentamen, heeft afgewezen.

Het College kan het standpunt van verweerder volgen dat met de bepaling opgenomen in artikel 4.1.8.1 van de OER is bepaald dat deze regeling is bedoeld voor studenten, die over het algemeen goed presteren, maar een keer een lager voldoende cijfer halen voor een tentamen dan ze normaliter haalden, in de gelegenheid te stellen dit tentamen te herkansen. In dat geval geldt volgens verweerder het laatst behaalde cijfer. Die regeling geldt volgens verweerder niet voor keuzevakken, omdat die desgewenst vervangen kunnen worden, maar slechts voor de verplichte vakken.

Het College is het met appellante eens dat dit niet met zoveel woorden als zodanig in artikel 4.1.8.1 van de OER is benoemd. Uit artikel 4.1.8.2 van de OER volgt echter dat de herkansingsmogelijkheid opgenomen in artikel 4.1.8.1 van de OER slechts geldt voor bepaalde tentamens, die in de Studiegids staan vermeld. Niet betwist is dat in de E-studiegids bij het vak [X] is aangegeven dat de “regeling voldoende herkansen” slechts van toepassing is op tentamens, voor zover het vak onderdeel uitmaakt van het verplicht curriculum van de opleiding (dat wil zeggen geen vrij keuzevak). Tussen partijen staat vast dat het vak [X] voor appellante geen verplicht vak is maar een keuzevak in de minor.

Dit betekent dat de “regeling voldoende herkansen” voor appellante niet van toepassing is voor het vak/tentamen [X], zodat verweerder op goede gronden heeft kunnen besluiten dat appellante niet gerechtigd is de behaalde voldoende voor dit vak te herkansen.

Het College merkt daarbij op dat niet is gebleken dat er op 29 oktober 2020 iets mis was met het tentamen. Er is het College niet gebleken dat niet alle 10 tentamenvragen op dat moment bij het maken van het tentamen voor appellante “toegankelijk” waren. Door verweerder is aangegeven dat appellante de enige is die hier over heeft geklaagd. Daarom moet het er voor gehouden worden dat appellante kennelijk niet in het online programma alle vragen heeft kunnen vinden. Dit is een omstandigheid die naar het oordeel van het College voor haar

Uitspraak
21-003

Blad 10/11

rekening moet komen. Daarbij komt dat appellante wel wist dat het tentamen uit 10 vragen bestond (dat stond aangegeven op het voorblad van het tentamen). Appellante had er daarom beter aan gedaan om hierover tijdens het tentamen vragen te stellen aan de examinerator. De omstandigheid dat dit een online tentamen betrof in plaats van het reguliere schriftelijke tentamen doet hier niet aan af. Ook tijdens een online tentamen had appellante deze vraag aan de examinerator kunnen stellen.

Dit leidt het College tot het oordeel dat het bestreden besluit op juiste gronden is genomen en in stand kan blijven. Het beroep is ongegrond.

Uitspraak
21-003

Blad 11/11

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart het beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr.drs. H.M. Braam (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, dr. J.J. Hylkema, M.C. Klink BA LLB en M. van der Veer Msc (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. I.L. Schretlen.

mr.drs. H.M. Braam
voorzitter

mr. I.L. Schretlen,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: